

SAVARIA ORSZÁGOS TÖRTÉNELEM TANTÁRGYI VERSENY

a 10. évfolyam számára

2019-2020. TANÉV

ISKOLAI FORDULÓ

2019. december 3. 14.00 – 15.30

<i>Kedves Versenyző! Válaszait olvashatóan írja le!</i>	<i>A versenyző neve:</i>
<i>Hiba esetén egyértelműen - egy áthúzással – javítson!</i>	<i>A versenyző iskolája:</i>

Maximum: 100 pont

Elért pontszám:

A javítótanár aláírása:

1. Rendezze időrendi sorrendbe! Írja a megfelelő sorszámot az esemény elé!

___ A második triumviratus létrehozása, ___ Julius Caesar halála, ___ Themisztoklész bevezeti a cserépszavazást, ___ A rómaiak meghódítják Szicíliát, ___ actiumi csata, ___ Pannonia meghódítása **1 pont/...**

2. Egészítse ki a következő táblázatot!

Görög isten	Római isten	„Funkciója”
a)	Jupiter	b)
Aphrodité	c)	A szépség és szerelem istennője.
d)	Vulcanus	Kovács és tűzisten / mesterségek istene.
Héra	e)	Az istenek királynéja. A házasság, gyermekáldás védője.
f)	Minerva	g)

h) Húzza alá, melyik görög/római istennek a jelképe a szárnyas saru! Artemisz, Hermész, Hadész **8 pont/...**

3. Írja a történelmi fogalmak utáni vonalra a helyes meghatározás sorszámát!

(Minden sorszám csak egy helyre írható be. Egy elemnek nincs párja.)

6 pont/...

a) sztratégosz _____	1. Teljhatalommal felruházott hivatalnok. 6 hónapig tart a megbízatása.
b) polisz _____	2. Esküdtbíróságokon végzett munkáért fizetett bér.
c) napidíj _____	3. Hadvezér.
d) néptribunus _____	4. Háromevezősoros görög hajó.
e) diktátor _____	5. Plebejus hivatalnok. Vétőjoggal rendelkezik.
f) arkhón _____	6. Athénban az állam élén álló hivatalnok.
	7. Városállam.

4. a) Írja a vonalra, melyik történelmi korszakhoz kapcsolható az alábbi alkotás? _____ 1 pont/...

b) Karikázza be a helyes megoldást, hogy az adott korszak melyik szakaszában születhetett a szoborcsoport? archaikus, klasszikus, hellenizmus 1 pont/...

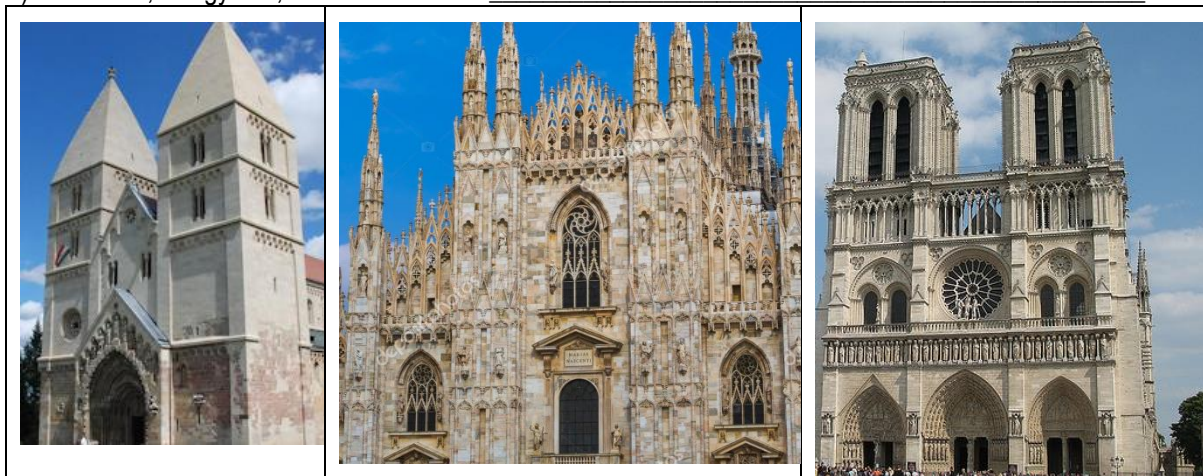
5. Írja az adatok utáni vonalra, mi a közös a felsoroltakban!

4 pont/...

- a) Marathón, Thermopüla, Szalamisz _____
- b) Savaria, Aquincum, Gorsium _____
- c) Mekka, kötelező alamizsnálkodás (zakat), Ramadán _____
- d) Magna Hungária, Levédia, Etelköz _____

6. Húzza át a sorba nem illő történelmi fogalmat és képet, és indokolja a választását!**8 pont/...**

- a) legionarius, centurio, hoplita Indoklás: _____
- b) majordomus, consul, grafio Indoklás: _____
- c) nehézeke, szügyhám, allódium Indoklás: _____

d) A kép kiválasztásának indoklása: _____

7. Húzza alá az alábbi felsorolásban azt a 4 elemet, amely hozzájárult a kereszténység elterjedéséhez, államvallássá alakulásához!
4 pont/...

Augustus hatalomra kerülése, a parthusok támadása, Spartacus felkelése, a cserépszavazás bevezetése, a páli fordulat, Néró rendeletei, a létbiztonság romlása, Caracalla rendelete, a császárok heroikus ábrázolása, a hívőket nem kötelezték krisztusi szegénységre, Traianus császár támadásai a dákok ellen, Marcus Aurelius filozófiája, a colonusrendszer, az árak és bérek maximalizálása, Nagy Theodosius 391. évi rendelete

8. Húzza alá, melyik keresztény alapelv jelenik meg a forrásban?
1 pont/...

„Jézus ezeket hallván, monda néki: Még egy fogyatkozás van benned: Add el mindenedet, amid van, és oszd el a szegényeknek, és kincsed lesz mennyországban; és jer, kövess engem!” (Lukács evangéliuma)

a szeretet igénye, az egyenlőség igénye, a bűnbocsánat elve

9. Csoportosítsa a táblázat első sora alapján a jellemzőket! A megfelelő oszlopba írja be a jellemző adat betűjelét! (Minden betűt csak egy oszlopba írjon be!)
12 pont/...

mezőgazdaság fejlődése	középkori városok	céh	távolsági kereskedelem

a) Hajózásra alkalmas öblök, folyótorkolatok. b) Nem volt munkamegosztás. c) Ugarváltó gazdálkodás. d) Árumezállító jog. e) Remekmunka elkészítése. f) Fogasborona	g) Szabad bíróválasztás. h) Egyösszegű adózás. i) Minőségi előírások. j) Levantei városok. k) Síkság és hegyvidék találkozása. l) Nyersanyaglelőhelyek
---	---

10. Írja a mondat elé annak a forrásnak a sorszámát, amely bizonyítja az állítást!**3 pont /...**a) _____ A céhek különböző módszerekkel korlátozták a termelést.

1. „Az egész királyság területén csak egyféle mértéke legyen a bornak, a sörnek, a gabonának...”
2. „Megadjuk Márton soltésznek és örököseinek azt a jogot, hogy szabadon építsen malmot, mészárszéket...”
3. „Takácmester nem tarthat szövőszéket házán kívül fiai, testvérei vagy unokaöccsei számára.”

b) _____ I. (Szent) István megszervezte a nyugati típusú egyházszervezetet és törvényeivel biztosította működésüket.

1. „Ha valakinek az Isten tized adott egy évben, a tizedik részt adja az Istennek.” (Részlet Szent István II. törvénykönyvéből)
2. „Ha valaki hús evésével megsérti a mindenki előtt ismeretes böjti időszakot, akkor bezárva böjtöljön egy héten át.” (István I. törvénykönyvéből)
3. „Az én szokásaimat pedig, melyekről látod, hogy a királyi méltósággal összeférnek, a kétkedés minden béklyója nélkül kövessed.” (Részlet István király fiának, Imre hercegnek írt Intelmeiből)

c) _____ A városok rendelkeztek önkormányzati jogokkal.

1. „A váralján élő lakosok mindegyike segítse a másikat belátása szerint.”
2. „A kommuna tagjai közül tizenhárom előljárót kell választani, s e tanácsbeliek, valamint a tanácsbeli esküdtek javaslatai szerint egy vagy két előljárót kell választani.” (Fülöp Ágost 1182-ben megerősíti a kommuna 1099-ben szerzett jogait)
3. „Először is meg kell jegyezni azokról a kofákról, akiket gyümölcsös kofáknak néznek, hogy szám szerint kilencen legyenek, ebből kétharmad német, a harmadik harmad magyar.” (Részletek a budai jogkönyvből)

11. Írja be az alábbi táblázat első sorába az alább megadott történelmi személyek nevét időrendi sorrendben balról jobbra haladva! Írja be a jellemzők betűjelét az uralkodók neve alá! 13 pont/...

Luxemburgi Zsigmond, I. Károly (Károly Róbert), IV. Béla, Szent László, Nagy Lajos, II. András, I. (Szent) István

a) Az uralkodók időrendi sorrendben							
Jellemzőik betűjele							

b) Bevezette a kapudót. c) Kialakította a nyugati típusú (latin nyelvű) egyházszervezetet. d) Kiadta az Aranybullát. e) Szigorú törvényeket hozott a magántulajdon védelmében. f) Meghódította Horvátországot. g) A tatárjárás után újjáépítette az országot. Második honalapítónak is nevezzük. h) A feltehetően Szilveszter pápától kapott koronával koronázták meg Esztergomban.	i) Mértéktelenül adományozott birtokokat. j) Az általa 1351-ben kiadott törvényekben fogalmazták meg „az egy és ugyanazon nemesi szabadság” elvét. k) Kiépítette a déli végvárvonalat. l) Letelepítette a kunokat. m) Megállapodott a Bécset elkerülő kereskedelmi útvonal megnyitásáról a cseh uralkodóval.
---	--

12. Egészítse ki a táblázatot a hiányzó évszámokkal! Írja be az évszám mellé a hozzátartozó név betűjelét is!
(a helyes megoldás részfeladatonként 0,5 pont) **6 pont /...**

A) Augustus B) Constantinus C) III. András D) Hunyadi János E) II. Mohamed F) Nagy Károly

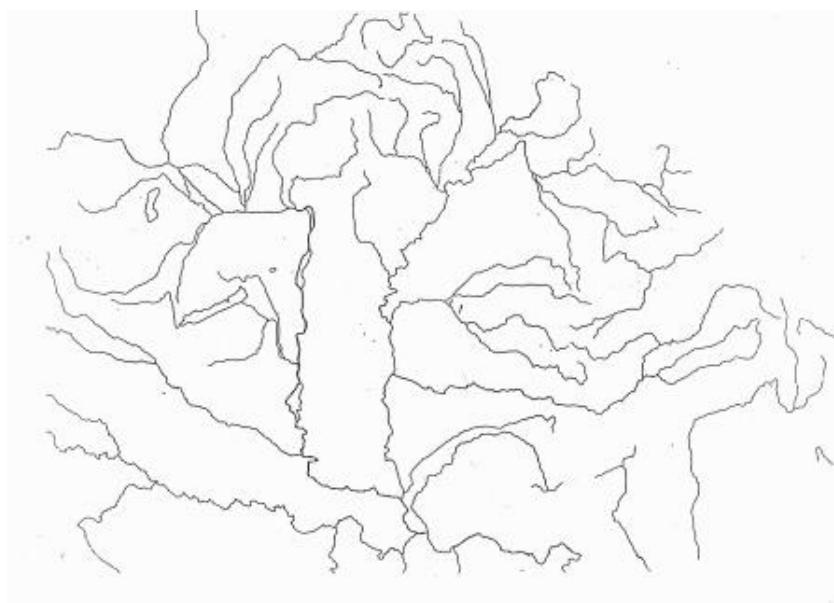
G) I. (Nagy) Ottó

Esemény	Évszám	Betűjel
a - b) A milánói rendelet biztosította a keresztények szabad vallásgyakorlatát.		
c - d) Kis Pippin fiát Rómában a pápa császárrá koronázta.		
e - f) Döntő csapást mért a magyarokra Augsburgnál.		
g - h) Az utolsó Árpád-házi uralkodó halála.		
i - j) A magyar hadsereg súlyos vereséget szenvedett Várnánál.		
k - l) Az oszmán hadsereg elfoglalta Bizáncot.		

13. Oldja meg a feladatokat!

Írja be a három történelmi helyszín betűjelét, amelyekhez a következő nevek és évszámok kötődnek!

IV. Béla – 1241. április 11. (a), Hunyadi János – 1456 (b), Hunyadi Mátyás - 1485 (c)!

d) Hol húzódott Zsigmond korában a végvárvonál? **Rajzolja be a térképen!**

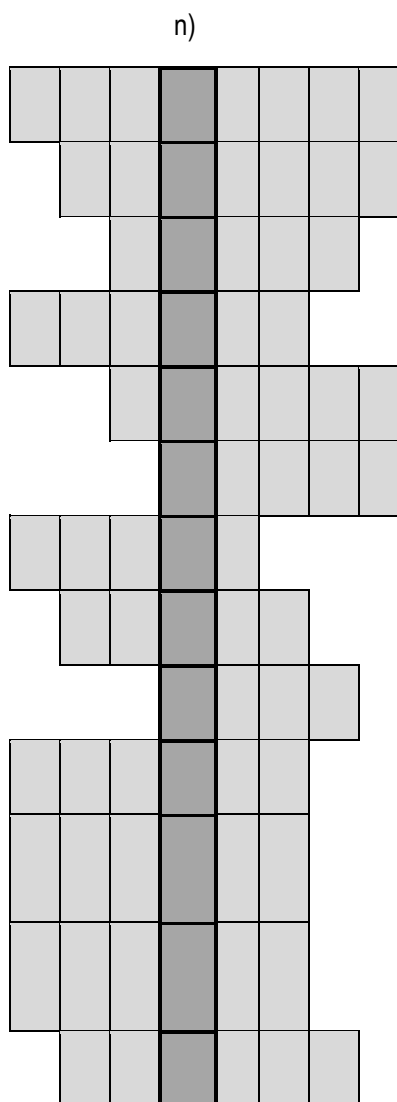
4 pont/...

14. Azonosítsa a történelmi fogalmakat a rövid meghatározás segítségével!**3 pont/...**

Meghatározás	Történelmi fogalom
Olyan földterület, amelyet egy évig bevetetlenül hagynak	a)
A magyarok zsákmányszerző hadjárata a IX-X. században.	b)
Az oszmán / török hadsereg gyalogos katonája.	c)

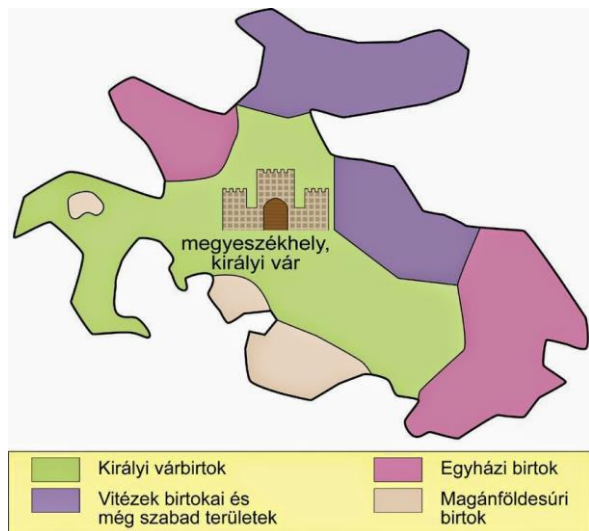
15. Írja be soronként a meghatározásnak megfelelő megoldásokat!**15 pont/...**

- a) Julius Caesar szövetségese / triumvir társa.
- b) 1075-ben kiadta a Dictatus Papae-t. VII.....pápa.
- c) Római határvédelmi rendszer.
- d) Rómát veszélyeztető népcsoport. Odoaker is ilyen származású.
- e) Római béke. Pax
- f) A Bizánci Birodalom hivatalos nyelve.
- g) Az egyháznak fizetett adó.
- h) Kereskedelmi városszövetség.....városok.
- i) I. (Szent) István fia.
- j) A középkorban a céhbe nem tartozó iparos.
- k) Orseolo Péterrel szemben Ménfőnél vereséget szenvedett. Aba.....
- l) 1215-ben kiadott szabadságlevél. MagnaLibertatum.
- m) Az Arab - félsziget lakói.

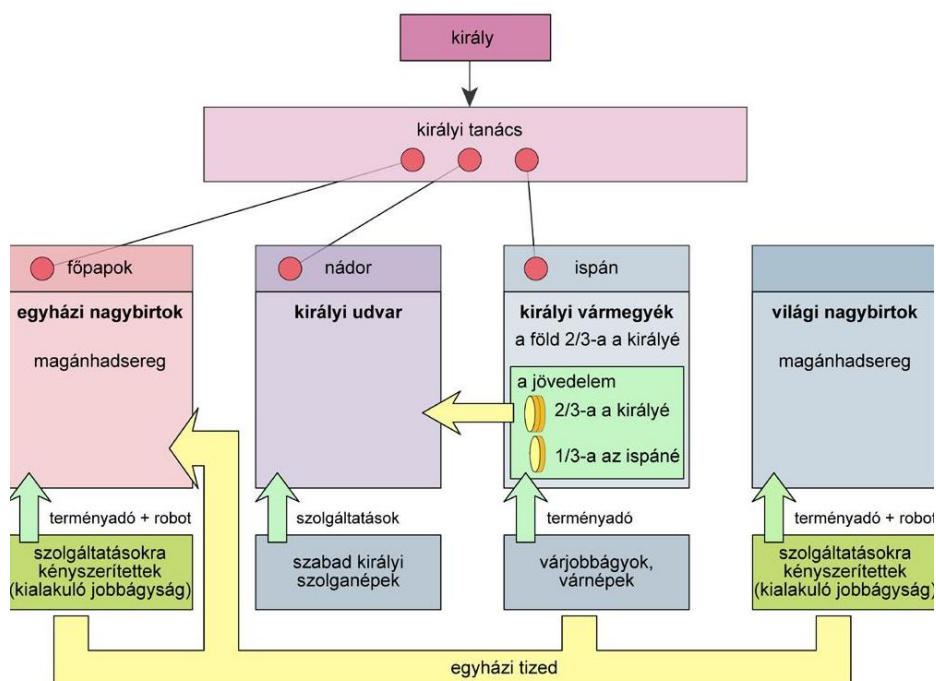
Magyarázza meg röviden a függőleges sorba írt „megoldást”! (o)_____

16. Esszé: Mutassa be a források és ismeretei alapján Szent István király államszervezetét!

10 pont/...

A királyi vármegye területi felépítése

XI. századi államszervezet

This image shows a full page of blank, lined paper. It features approximately 20 evenly spaced horizontal blue lines across its entire width. The lines are thin and consistent in color, set against a plain white background. There are no margins, text, or other markings present on the page.